

НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ

ЗВІТ

Комітету з питань
альтернативного врегулювання спорів

за 2025 рік

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО КОМІТЕТ

Комітет НААУ з питань альтернативного врегулювання спорів є постійно діючим колегіальним дорадчим органом, утвореним за наслідками реформування Комітету з питань медіації відповідно розпорядження Голови НААУ, РАУ №6 від 27.01.2021.

Метою створення Комітету є:

- об'єднання зусиль адвокатської спільноти щодо розвитку в Україні серед адвокатів використання усіх видів альтернативного врегулювання спорів (далі – АВС) та активного залучення адвокатів до застосування альтернативних видів врегулювання спорів;
- сприяння досудовому та позасудовому порядку врегулювання спорів між клієнтом та іншими особами, враховуючи, що арбітраж, медіація та переговори є різновидами альтернативних способів врегулювання спорів.

Основними завданнями Комітету є:

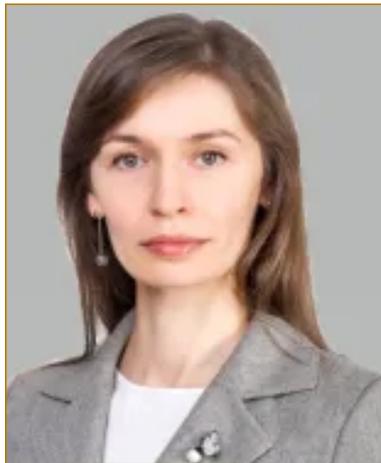
- участь у розробленні проектів нормативно-правових актів у сфері АВС, пропозицій до них і чинного законодавства з метою удосконалення чинного регулювання цієї сфери та заповнення прогалів у ньому;
- запровадження в Україні професійної спільноти адвокатів, які будуть спеціалізуватися чи мати додаткову кваліфікацію у сфері АВС;
- збір та узагальнення судової практики, пов'язаної з механізмами АВС;
- організація та проведення спільних заходів із судовою владою щодо обговорення судової практики у справах, пов'язаних з арбітражем;
- підготовка аналітичних та методичних матеріалів для адвокатів у сфері АВС;

- вивчення зарубіжного досвіду роботи адвокатів у сфері АВС (налагодження співпраці з адвокатами зарубіжних країн, які спеціалізуються у сфері АВС);
- організація та проведення семінарів, конференцій, тренінгів та інших заходів НААУ, зокрема, із залученням адвокатів зарубіжних країн, які спеціалізуються у сфері АВС;
- забезпечення отримання адвокатами спеціальних теоретичних знань і набуття практичних навиків у сфері АВС іншими способами;
- розроблення навчальних програм, спрямованих на підвищення кваліфікації адвокатів у сфері АВС;
- налагодження міжнародної співпраці з інституціями у професійних самоврядних органах адвокатури;
- налагодження співпраці, у тому числі міжнародної, з арбітражними інституціями та центрами медіації;
- співпраця з профільними вищими навчальними закладами з метою спільної участі в наукових, дослідницьких та інших програмах і проектах, спрямованих на розвиток АВС в Україні;
- взаємодія з регіональними органами адвокатського самоврядування з питань, що належать до їх компетенції;
- взаємодія з органами влади, органами місцевого самоврядування, судами, міжнародними інституціями та юридичними та фізичними особами з метою розвитку АВС в Україні;
- співпраця з громадськими об'єднаннями з метою підготовки пропозицій щодо вирішення важливих питань, пов'язаних із розвитком АВС в Україні, для їх врахування органами влади у своїй роботі;
- висвітлення актуальних питань у сфері АВС у засобах масової інформації.

2. СКЛАД КОМІТЕТУ

станом на 31.12.2025

Голова Комітету –
Перепелинська
Олена Сергіївна,

призначена розпорядженням Голови Національної асоціації адвокатів України, Ради адвокатів України №6 від 27.01.2021 року.

Експерт Комітету:

Саєнко Марина Ігорівна

Радник Комітету:

Вовнюк Віктор Іванович

Рада Комітету:

Друг Олександр Миколайович

Клян Анастасія Федорівна

Погоріла Софія Олександрівна

Поліщук Вікторія Віталіївна

Романадзе Луїза Джумберовна

Сажко Анна Петрівна

Хріпкова Кристина Олександрівна

Трибой Олег Вячеславович

Секція МЕДІАЦІЯ

Голова секції

Поліщук Вікторія Віталіївна

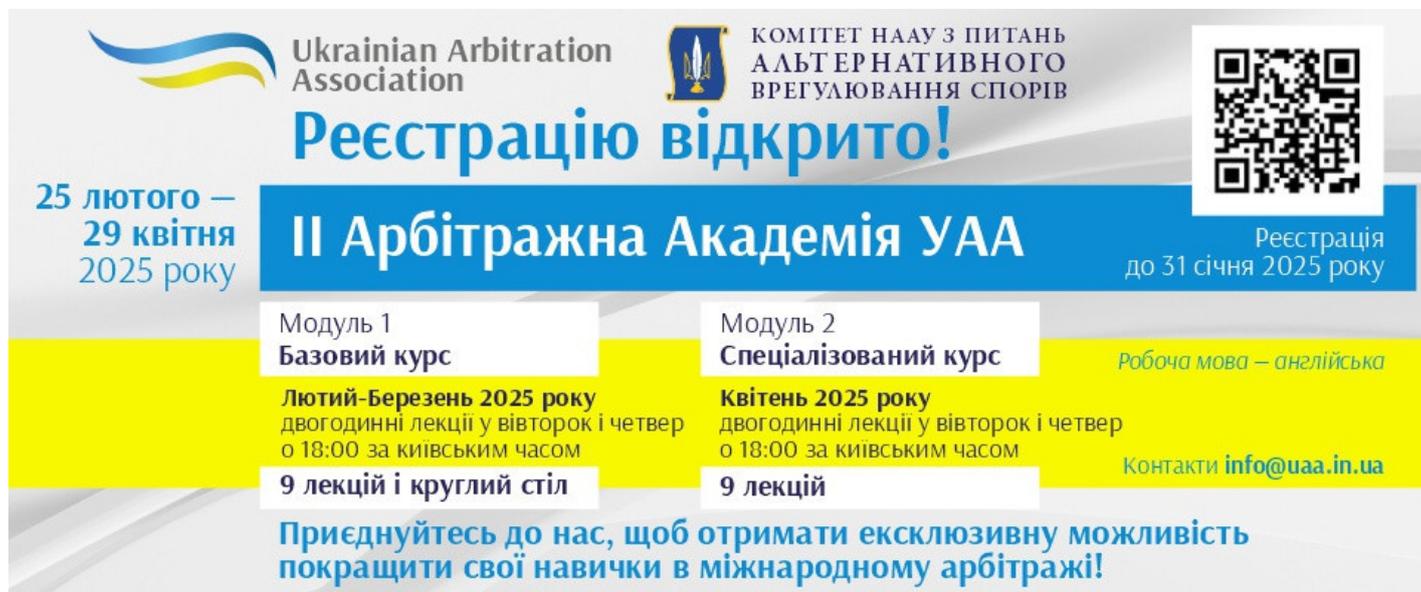
Члени секції:

Максименко Олена Олександрівна

Омельченко Олег Олександрович

Черевко Наталія Олександрівна

3. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), ОРГАНІЗОВАНІ КОМІТЕТОМ

Ukrainian Arbitration Association **КОМІТЕТ НААУ З ПИТАНЬ АЛЬТЕРНАТИВНОГО ВРЕГУЛЮВАННЯ СПОРІВ**

Реєстрацію відкрито!

25 лютого – 29 квітня 2025 року

II Арбітражна Академія УАА

Реєстрація до 31 січня 2025 року

Модуль 1 Базовий курс	Модуль 2 Спеціалізований курс	<i>Робоча мова – англійська</i> Контакти info@uaa.in.ua
Лютий-Березень 2025 року двогодинні лекції у вівторок і четвер о 18:00 за київським часом 9 лекцій і круглий стіл	Квітень 2025 року двогодинні лекції у вівторок і четвер о 18:00 за київським часом 9 лекцій	

Приєднуйтеся до нас, щоб отримати ексклюзивну можливість покращити свої навички в міжнародному арбітражі!

25 лютого – 29 квітня за підтримки Комітету відбулась II Арбітражна Академія УАА.

Організатором заходу виступили Українська Арбітражна Асоціація та Швейцарська Арбітражна Асоціація.

Навчальна програма охоплювала основи міжнародного арбітражу, від арбітражних угод до судових проваджень після винесення арбітражного рішення, лекції про галузеві арбітражі (зокрема, у сфері будівництва, спорту, морських перевезень, торгівлі сировинними товарами), а також актуальні питання арбітражу (зокрема, відшкодування збитків, фінансування арбітражу третьою стороною, ШІ та сучасні технології).

Курс Академії був розділений на дві частини:

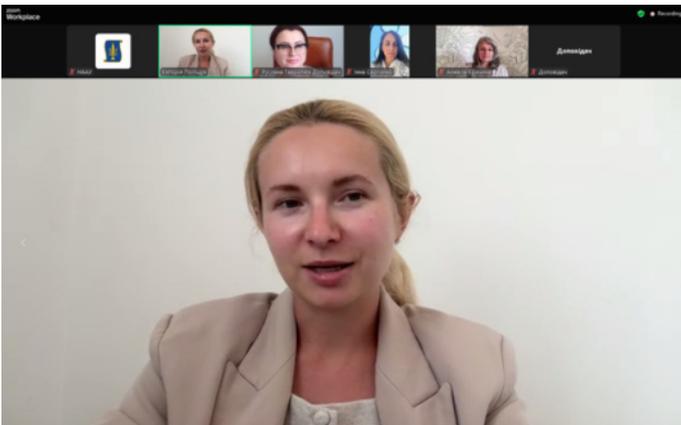
- Модуль 1: Базовий курс (25 лютого – 27 березня) двогодинні лекції щовівторка та четверга о 18:00 за київським часом, 9 лекцій та круглий стіл.
- Модуль 2: Спеціалізований курс (01 -29 квітня) двогодинні лекції щовівторка та четверга о 18:00 за київським часом, 9 лекцій.

Викладацький склад Академії арбітражу УАА складався з відомих практиків арбітражу та вчених із провідних міжнародних юридичних фірм, університетів та інституцій, а також незалежних арбітрів, які нададуть українським учасникам цінні ідеї та досвід.

3. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), ОРГАНІЗОВАНІ КОМІТЕТОМ

4–5 червня Національна асоціація адвокатів України провела круглий стіл «Медіація в Україні». Про медіацію в діяльності адвоката розповіла голова Комітету НААУ з трудового права, член Комітету НААУ з питань альтернативного врегулювання спорів Вікторія Поліщук, яка виступила також модератором заходу. Вона окреслила ключові напрями впровадження медіації у практику адвоката, зокрема нормативно-правові засади взаємодії суду і медіатора, застосування відповідних положень процесуальних кодексів та земельного законодавства, а також роль адвоката у підготовці і проведенні медіаційних процедур. Окремо зупинилася на відповідальності адвоката у разі поєднання функцій захисника і медіатора та навела приклади судової практики щодо зупинення проваджень для проведення медіації. В.Поліщук підкреслила, що ефективне використання медіації не лише сприяє розвантаженню судової системи, а й формує культуру правового діалогу в Україні.

Детальніше [за посиланням](#).

У жовтні НААУ у рамках діяльності Комітету виступила інформаційним партнером XII Міжнародних арбітражних читань пам'яті академіка Побірченка на тему «Україна як місце арбітражу. Сучасний вимір ефективності», що відбулись 10 жовтня. Організатором виступив Міжнародний комерційний арбітражний суд при Торгово-промисловій палаті України.

Програма читань 2025 року складалась з двох сесій:

• I сесія «Made in Ukraine: арбітражна юрисдикція нового покоління»:

- Критерії вибору юрисдикції як місця арбітражу: традиціоналізм чи модернізм
- Україна як місце арбітражу: підсумки першої чверті XXI століття, сучасні тренди, довгострокові цілі
- Арбітраж в Україні на тлі війни: виклик чи вікно нових можливостей?

• II сесія «Проарбітражний клімат в дії: роль національних судів у підтримці арбітражної інфраструктури в Україні»:

- Формула успіху України як арбітражної юрисдикції: судова підтримка як ключ до дружнього клімату
- Висновки Верховного Суду як чинники «проарбітражного кліматотворення»
- Розмежування юрисдикції судів та арбітражу: практика господарських судів та шляхи розвитку
- Адвокатський погляд на судові процеси щодо арбітражу. Публічний порядок: «вікно можливостей» для політичних запитів чи сталий розвиток?

Спікерами виступили: народний депутат України, Голова підкомітету з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини та альтернативного розв'язання спорів Комітету ВРУ з питань правової політики Роман Бабій; голова Комітету НААУ з питань альтернативного врегулювання спорів, членкиня правління Української Арбітражної Асоціації Олена Перепелинська; Голова ICAC та UMAC проф. Микола Селівон; професорка університету Бокконі (Мілан, Італія), юридичної школи Університету Каліфорнії (Сан-Франциско, США) Проф. Кетрін Роджерс; суддя Великої Палати Верховного Суду, к.ю.н. Костянтин Пільков; суддя Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду, к.ю.н. Дмитро Гудима; суддя Касаційного господарського суду у складі Верховного Суду, д.ю.н. Олена Кібенко; член Ради Комітету НААУ з питань альтернативного врегулювання спорів Олександр Друг та ін.

4 грудня за ініціативи Комітету у співпраці з Українською Арбітражною Асоціацією та за підтримки IBA відбулась онлайн презентація та обговорення на тему «Рекомендації МАЮ щодо конфлікту інтересів в міжнародному комерційному арбітражі: новели 2024 року і презентація українського перекладу.».

Під час презентації учасники обговорили питання щодо: глобальної ролі Рекомендацій у міжнародному арбітражі, основні зміни в порівнянні з 2024 роком, а також розкрили специфіку дії Рекомендації.

Модератором заходу виступила голова Комітету **Олена Перепелинська**.

Доповідачами виступили: члени Ради Комітету **Олександр Друг та Анна Гіяр Сажко**, а також Президент УАА Сергій Уваров та Генеральний секретар УАА Олексій Маслов.

4. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ

12 лютого голова Комітету **Олена Перепелинська** взяла участь в онлайн-презентації перекладу Арбітражного Регламенту ICC 2021 року українською мовою. Український переклад відображає як зростаючу важливість арбітражу ICC в Україні, так і подальшу інтеграцію країни у світовий правовий ландшафт. Ця перекладацька робота є не просто лінгвістичним досягненням, а необхідним кроком до забезпечення доступності арбітражних процедур для всіх юристів, підприємств та зацікавлених сторін в Україні. Завдяки доступності Арбітражного регламенту 2021 року українською мовою ця ініціатива сприяє глибшому розумінню міжнародного арбітражу та його ролі в ефективному та результативному вирішенні спорів.

У березні голова Комітету **Олена Перепелинська** взяла участь у PRAGUE ARBITRATION DAY 2025 як спікер другої панелі з питань оскарження та виконання арбітражних рішень.

У травні членкиня Ради Комітету, представник НААУ у Республіці Кіпр **Вікторія Поліщук** взяла участь у третій щорічній міжнародній конференції Cyprus Arbitration Day (CAD-2025). Конференція була присвячена обговоренню векторів розвитку арбітражу.

Важливою частиною дискусії стала презентація, присвячена ролі ШІ в арбітражних процесах – від передбачення результатів справ до автоматизованого управління справами та генерації рішень. Серед ризиків, які потребують ретельного моніторингу, спікери називали алгоритмічну упередженість, загрози конфіденційності та втрату прозорості. Проте, на загальну думку експертів, AI не замінить арбітра, а посилить його аналітичну здатність.

Гарячою темою стала й паралельність комерційного та інвестиційного арбітражу, коли одна й та сама справа розглядається і як порушення контракту, і як порушення міжнародного інвестиційного договору. Основне запитання, відповідь на яке намагалися надати експерти: чи не заблукав сучасний арбітраж у складності? Ризик бюрократизації процесу знижує його ефективність. Відтак для сучасного арбітражу, як і загалом для альтернативних способів врегулювання спорів, є нові виклики – це від штучного інтелекту до кібербезпеки, від цифрового доказування до перетину правових систем.

Детальніше за [посиланням](#).

4. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ.

У травні членкиня Комітету **Кристина Хріпкова** взяла участь в дискусії в рамках міжнародного арбітражного симпозиуму, організованого Лондонським Міжнародним Арбітражним судом ([London Court of International Arbitration \(LCIA\)](#)) в м. Лондоні. Однією з найбільш дискусійних тем було використання та вплив ШІ в міжнародному арбітражі (зокрема, чи перебувають секретарі трибуналу під більшою загрозою заміщення, ніж арбітри, у зв'язку з дедалі ширшим застосуванням ШІ). Учасники також обмінювалися думками щодо низки актуальних питань, зокрема інструментів реагування на підозри в корупційності арбітрів, anti-arbitration injunctions в арбітражах за участю санкційованих сторін, виконуваності арбітражних рішень з огляду на публічний порядок, а також того, чи варто в арбітражному провадженні запозичити поширену в англійських судах практику надсилання сторонам проєктів рішень для виправлення очевидних помилок.

У серпні голова Комітету **Олена Перепелинська** виступила спікером на онлайн-лекції на тему «Як стати арбітром і що особливого в житті арбітра?» організованою Академією альтернативного вирішення спорів Міжнародного Третейського суду при ТПП Киргизької Республіки. Цей курс був створений для знайомства зі світом арбітражу. Вступна та практико-орієнтована програма допомогли зрозуміти, хто такий арбітр, як влаштований арбітражний процес і які кроки потрібно зробити, щоб розпочати шлях у цій сфері. Інформація та досвід, якими поділились спікери, корисні не лише початківцям, а й практикуючим арбітрам, юристам, спеціалістам, зацікавленим у розширенні арбітражної практики.

У вересні голова Комітету **Олена Перепелинська** взяла участь в кількох заходах в рамках ArbCEE ретриту в Будапешті.

3rd ArbCEE Arbitration Retreat in Budapest – флагманська зустріч, яка зібрала фахівців з арбітражу з усієї Центральної та Східної Європи для обговорення скасування арбітражних рішень у юрисдикціях Центральної та Східної Європи.

Як доповідач першої панелі: Арбітражна угода, Олена вела дискусію щодо підстав для скасування арбітражних рішень згідно з Типовим законом ЮНСІТРАЛ, поділившись своїм досвідом щодо перевищення мандата та порівняльних підходів у регіональній практиці. Виїзний захід надав рідкісну можливість для змістовного діалогу та обміну думками між фахівцями з арбітражу у відкритій та колегіальній обстановці.

У рамках супутніх заходів Ретриту Олена була спікером на ArbCEE «Take a Seat!» roadshow, де досліджувалось питання виконання арбітражних угод у регіоні.

4. ЗАХОДИ (КРУГЛІ СТОЛИ, КОНФЕРЕНЦІЇ, ФОРУМИ ТОЩО), УЧАСТЬ У ЯКИХ ВЗЯЛИ ЧЛЕНИ КОМІТЕТУ.

23 жовтня голова Комітету **Олена Перепелинська** була спікером в дискусії заходу за участі Української Арбітражної Асоціації та Jus Mundi на тему "ШІ в арбітражі: від тенденцій до тактики". На заході обговорили сучасний стан штучного інтелекту в арбітражі з точки зору різних зацікавлених сторін.

На початку листопада голова Комітету **Олена Перепелинська** взяла участь у Міжнародному конгресі Арбітражної бібліотеки «Між наукою та професійною практикою», у панелі, присвяченій інструментам м'якого права в арбітражі.

20 листопада голова Комітету **Олена Перепелинська** виступила спікером на панелі про «Незаконні/паралельні провадження як зловживання процесом» під час конференції «Зловживання процесом у міжнародному арбітражі», організованої Королівським коледжем Лондона. Одноденний захід зібрав провідних практиків, науковців та арбітрів для обговорення ключових проблем, пов'язаних зі зловживанням процесом у міжнародному арбітражі, поєднуючи теоретичні перспективи з практичними висновками.

18 грудня членкиня Комітету **Кристина Хріпкова** провела тренінг для студентів магістерської програми з міжнародного бізнес-права в Université libre de Bruxelles в місті Брюссель. Тренінг стосувався майстерності ведення прямого та перехресного допиту свідка під час засідання у міжнародній арбітражній справі та, окрім теоретичної частини, охоплював моделювання допиту свідків та надання рекомендацій студентам щодо покращення навичок та підходів.

5. ДІЯЛЬНІСТЬ КОМІТЕТУ У СФЕРІ АНАЛІЗУ ЗАКОНОПРОЕКТІВ, ЗАУВАЖЕНЬ, ПРОПОЗИЦІЙ, РЕКОМЕНДАЦІЙ, ЕКСПЕРТНИХ ДУМОК

У лютому Комітет здійснив [правовий аналіз проекту Закону про внесення змін до статті 6 Закону України "Про медіацію" щодо інформації, яка не може бути віднесена до конфіденційної \(реєстр. №12448 від 27.01.2025\).](#)

За результатами опрацювання Комітет вважає недоцільним включення законопроекту до порядку денного сесії Верховної Ради України, зокрема тому, що:

- 1) чинна редакція статті 6 Закону України "Про медіацію" вже відповідає Директиві 2008/52/ЄС, а також передбачає необхідні винятки з конфіденційності;
- 2) запропоновані зміни є надмірно широкими, що створює ризики зловживань і підриває ключовий принцип конфіденційності медіації;
- 3) запропоновані зміни з термінологічної точки зору не відповідають законодавству України;
- 4) якщо виникає необхідність обмеження конфіденційності у певних випадках (наприклад, щодо громадського порядку), це має бути врегульовано в інших законах, а не шляхом внесення змін до Закону "Про медіацію".

На думку Комітету чинне формулювання, цілком дозволяє досягати мети забезпечення захисту найкращих інтересів дітей або запобігання шкоди фізичній чи психологічній недоторканності особи.

Водночас варто звернути увагу й на те, що в Директиві окремо підкреслюється особлива важливість захисту конфіденційності в медіації, адже ніщо не перешкоджає державам-членам запроваджувати суворіші заходи для захисту конфіденційності медіації.

6. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТЕЙ, КОМЕНТАРІВ, РЕКОМЕНДАЦІЙ ТОЩО):

• Олена Перепелинська:

- 1) [Нормотворчість саморегулівних організацій у сфері міжнародного комерційного арбітражу](#)
- 2) [Composition of the tribunal. International Arbitration in Practice.](#)
- 3) [ArbCEE Take A Seat Report: Ukraine Chapter](#)
- 4) [The International Comparative Legal Guide - Investor-State Arbitration 2026: Chapter 13. Ukraine.](#)

• Кристина Хріпкова:

- 1) [The International Comparative Legal Guide - Investor-State Arbitration 2026: Chapter 13. Ukraine.](#)

• Вікторія Поліщук:

- 1) [Угода за медіацією за кордоном: як виконати в Україні?](#)
- 2) [Примирення не слабкість: адвокати мають можливість змінити підходи до спорів](#)

7. КІЛЬКІСТЬ ЗАХОДІВ, ПРОВЕДЕНИХ У ВША НААУ

Вебінар на тему “Медіація у трудових спорах”, лектори: Олег Трибой та Вікторія Поліщук.

В межах вебінару лектори докладно проаналізували разом з учасниками медіацію в трудових спорах, а саме:

1. Особливості медіації в трудових спорах.
2. Документальне оформлення медіації в трудових спорах.
3. Необхідні навички для медіатора у трудових спорах.
4. Процес медіації.

У рамках характеристики медіації у трудових спорах акцентовано на наступному:

1. Особливості медіації в трудових спорах

Дія Закону України «Про медіацію» поширюється на суспільні відносини, пов'язані з проведенням медіації з метою запобігання виникненню конфліктів (спорів) у майбутньому або врегулювання будь-яких конфліктів (спорів), у тому числі цивільних, сімейних, трудових, господарських, адміністративних, а також у справах про адміністративні правопорушення та у кримінальних провадженнях з метою примирення потерпілого з підозрюваним (обвинуваченим).

Трудовий спір між працівником і власником або уповноваженим ним органом незалежно від форми трудового договору може бути врегульовано шляхом медіації відповідно до Закону України “Про медіацію” з урахуванням особливостей, передбачених Кодексом законів про працю України.

Договір про проведення медіації та угода за результатами медіації у трудових спорах укладаються в письмовій формі.

У разі невиконання чи неналежного виконання угоди за результатами медіації сторони медіації мають право звернутися для розгляду трудового спору до КТС або суду.

Участь у процедурі медіації може бути визнана поважною причиною у розумінні статей 225 і 234 цього Кодексу.

На підставі п. 3-1 ч.1 ст. 253 ЦПК України, провадження у справі зупиняється у випадку, встановленому пунктом 4-1 частини першої статті 251 ЦПК України – на час проведення медіації, але не більше дев'яноста днів з дня постановлення судом ухвали про зупинення провадження у справі.

Медіація існує як позасудова процедура. Звертатися до медіатора можна на етапі, коли справа ще не в суді, або паралельно із розглядом справи у суді. Ніхто не може бути примушений до врегулювання конфлікту (спору) шляхом проведення медіації. Сторони медіації та медіатор можуть у будь-який момент відмовитися від участі в медіації.

Медіатором може бути фізична особа, яка пройшла базову підготовку медіатора в Україні або за кордоном.

Сторони медіації, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації незалежно від форм власності та підпорядкування, громадські об'єднання можуть встановлювати додаткові вимоги до медіаторів, яких вони залучають або послугами яких користуються, зокрема щодо наявності спеціальної підготовки, віку, освіти, практичного досвіду тощо.

Об'єднання медіаторів та суб'єкти, що забезпечують проведення медіації, можуть встановлювати додаткові вимоги до медіаторів, яких вони включають до своїх реєстрів, зокрема щодо наявності спеціальної підготовки, віку, освіти, практичного досвіду тощо.

<https://www.hsa.org.ua/lectors/polishhuk-viktoriya-2-3/articles/mediaciia-u-trudovix-sporax>

8. НАУКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ (СТАТЕЙ, КОМЕНТАРІВ, РЕКОМЕНДАЦІЙ ТОЩО):

1. Поліщук В., Левченко Д., Окунєв І. Аналіз наукових підходів до визначення поняття та моделей медіації як процедури вирішення конфліктів. Вчені записки Університету «КРОК». 2025. Вип.1(77). С.345–352.

<https://doi.org/10.31732/2663-2209-2025-77-345-352>

2. Поліщук В.В., Левченко Д.С., Окунєв І.С. Медіація як новітня процедура вирішення конфліктів у менеджменті. Economic Synergy. 2025. №1. С.177–188. <https://doi.org/10.53920/ES-2025-1-13>

3. Поліщук В. Міжкультурні конфлікти у міжнародних компаніях: як ефективно їх вирішувати? Медіація.Уа: нові підходи та інструменти менеджменту конфліктів у сучасних умовах. Колективна монографія партнерів проєкту Erasmus+ Медіація: Навчання та трансформація суспільства / за ред. О. А. Сєдашової, О. М. Карпової. Київ: Університет економіки та права «КРОК», 2022. 185 с. 8. Посібник медіатора: професійний довідник / О. Карпова, В. Поліщук, О. Сєдашова, Д. Левченко, К. Каращук; Бізнес Школа КРОК. Київ: Бізнес Школа КРОК, 2025. 145 с.

**НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ
АДВОКАТІВ УКРАЇНИ**